

گردشگران چه آسیب‌هایی به جزایر خلیج فارس می‌زنند؟

فصل سرما، تب جنوب گردی

محمد معصومیان
گزارش نویسن

این روزها همه راه‌ها به جزایر خلیج فارس ختم می‌شود؛ روی بیلوردهای شهری تهران آدرس بومگردی‌های جنوب به چشم می‌خورد، شبکه‌های اجتماعی پر شده از عکس بشقاب‌هایی پر از میگو و خرچنگ تازه در قش، از آتش روشن کردن روی شن‌های جزیره هنگام، ویدیوهایی از دلفین‌هایی که روی آب پرواز می‌کنند و آهوانی که روی صخره‌های خشک بازیگوشی می‌کنند. چند سالی است که جنوب تبدیل به بهشتی برای گردشگران داخلی شده است بخصوص در نیمه سرد سال. اما این میزان گردشگری که توسط تورها و تورگردانان متعدد - و بعضاً فاقد آگاهی - که در نبود آموزش‌ها و بدون شناخت از محیط زیست جنوب کشور وارد آن می‌شوند می‌تواند چه آسیب‌هایی به اقلیم

این خطه وارد کنند؟ آیا سیاستگذاری‌های مناسبی از طرف سازمان حفاظت محیط زیست برای مراقبت از حیات وحش بکر این منطقه وجود دارد؟ جنوب کشور را می‌توان به سه بخش تقسیم کرد: استان‌های جنوبی، جزایر قابل سکونت مانند قشم و هرمز و هنگام و جزایر غیر قابل سکونت کوچکی که با زیستگاه و محل زادآوری حیات وحش است یا مکانی نظامی. یکی از این جزیره‌ها که منطقه حفاظت شده محیط زیست و ورود ممنوع است «شیدور» نام دارد و در تیلیغات نورگردانان به «مالدیو ایران» شهرت پیدا کرده است. این جزیره به علت حضور غیرقانونی مسافران دوباره ورود ممنوع شد؛ جزیره‌ای که محل زادآوری لاک پشت پوزه عقابی است، لاک پستی که گونه‌ای در حال انقراض محسوب می‌شود. این جزیره کوچک که چندین دهه است به‌علت خالی

از سکنه بودن محل امن حیات وحش بود با ورود غیرقانونی مسافران و کمپ کردن گردشگران در سواحل سفید آن به محلی تهدیدآمیز برای انواع جانداران ساکنش تبدیل شده است. ایمان ابراهیمی مدیرعامل انجمن حفاظت از پرندگان «آوای بوم» از تغییراتی می‌گوید که حیات وحش این جزیره به خود دیده است. او این مناطق را تنها نقاط زمینی می‌داند که برای این جانداران باقی مانده است؛ «کشور ما شانس این را داشته که میزبان این حیوانات در جزایر خالی از سکنه خود باشد و بتواند این جزایر را به عنوان یک امانت بین‌المللی داشته باشد که از طرفی اهمیت ویژه‌ای برای حیاط وحش کشور ما و از طرفی اهمیت بین‌المللی دارد.» ایمان ابراهیمی در سال جاری به همراه انجمن طبق قرارداد با اداره کل حفاظت از محیط زیست هرمزگان این وظیفه را به عهده داشت

بود که در جزیره باقی مانده و خرچنگ‌ها بطری یا اشپای باقیمانده از گردشگران را محل اختفای خود کرده بودند که طبیعی نیست. گردشگران به‌خاطر کمپ در جزیره، شب‌ها چراغ قوه روشن می‌کردند که باعث می‌شد لاک پشت‌های دریایی وقتی برای تخم‌گذاری می‌آمدند نور را ببینند و برگردند. این باعث شد جمعیت لاک‌پشت‌هایی که آنجا زادآوری می‌کردند بسیار کم شود. شاید با خودتان بگویید وقتی زیاده را جمع کنید با سعی کنید آرامش محل سکونت حیات وحش را از بین نبرید دیگر چه مشکلی می‌تواند وجود داشته باشد؟ خوب است بدانیم گونه‌هایی در محیط زیست داریم که فقط در مکان‌هایی زادآوری می‌کنند که اثری از حضور هیچ پستاندار بزرگ جثه‌ای بخصوص انسان در آنها دیده نشود یا به قولی بویی از انسان به مشام نرسد. بعضی از این گونه‌ها دریاها و اقیانوس‌های دنیا را زریرو رو کرده‌اند تا نقطه‌هایی پیدا کنند که اثری از وجود پستانداری در آنها نیست. این گونه‌ها به محض اینکه احساس کنند انسان در آنجا حضور پیدا کرده یا پستاندار دیگری حضور دارد آن منطقه را ترک و زادآوری نمی‌کنند. یکی از این گونه‌ها پرستو دریایی است. همان پرندگانی که وقتی در سواحل جنوب تن به آفتاب داده‌اید در آسمان پرواز می‌کنند یا با بازی کردن اطراف ساحل حس خوب حضور در طبیعت را به شما می‌دهند: «مهم‌ترین گونه‌هایی که در این جزایر خالی از سکنه زادآوری می‌کنند گونه‌های خانوادده پرستو دریایی هستند. این گونه‌ها حساس به حضور انسان هستند. این پرستوهای دریایی برای باقی ماندن باید نتوانند زادآوری کنند. آنها فقط در همین جزایر خالی از سکنه قادر به زادآوری هستند و در هیچ نقطه دیگری نمی‌توانند زادآوری کنند. اگر رفت و آمد گردشگر در این جزایر ادامه داشته باشد ما زادآوری پرستو دریایی را از دست می‌دهیم و جمعیت جدیدی به‌وجود نمی‌آید. سال‌های آینده دیگر اثری از آنها نخواهیم دید.» حالا کمی از آبی دوردست جزایر خالی از سکنه خلیج فارس دور می‌شویم و به‌جایی می‌رویم که باتوق هر ساله گردشگران داخلی است. جزایر قابل سکونتی که بواسطه «گردشگری بی‌واسطه» طبیعت و جانوران آن مورد

حجوم قرار گرفته‌اند. محمدعلی یکتانیک فعال زیست‌محیطی معتقد است طبیعت و حیات وحش این مناطق در خطر جدی قرار گرفته‌اند: «این جمعیتی که در سواحل کمپ می‌کنند باعث شده‌اند آهوی جبیر که بومی جزیره هنگام است دسترسی خود را به آب دریا از دست بدهد. آهوی جبیر برای دسترسی به این آب باید به سواحل بیرون که پرتگاهی نباشد و البته سواحل‌های دسترسی راحتی دارد توسط مسافران کاملاً اشغال شده است.» مسافران کمپ می‌کنند، تا صبح بیدار می‌مانند، زباله‌های باقیمانده را مانند یک گردشگر مسئول جمع می‌کنند اما برای آتش روشن کردن از بوته‌های خشکی استفاده می‌کنند که پوشش گیاهی منطقه محسوب می‌شود، منطقه‌ای که مانند کویر پوشش گیاهی شکننده و کم پستی دارد. پوششی که در حال از بین رفتن است: «در آن عرض جغرافیایی یک فصل خشک و یک فصل بارش داریم. این گیاهان در فصل بارش که بهار و اواخر تابستان است سبزی می‌شوند و بجز آن زمان پوشش گیاهی آنجا خزان می‌کند اما زنده است که با هجوم گردشگران پوشش گیاهی جزایر دیگرگون شده و از بین رفته است. سوسمار دم تیغی مصری و آهوی جبیر در جزیره هنگام در حال تغذیه و زیست در آن پوشش گیاهی هستند که هر روز توسط گردشگران به آتش کشیده می‌شود.» اگر فکر کرده‌اید لیست مصیبت‌هایی که محیط زیست جنوب در حال تحمل کردن آن است تمام شده، اشتباه کرده‌اید. تا حالا فکر کرده‌اید وقتی حدفاصل قشم و هنگام راننده قایق در حال دنبال کردن گله دلفین‌هاست و شما مشغول فیلمبرداری هستید دلفین‌ها ترسیده می‌مانند؟ یا دلفین‌هایی که برای تأمین غذای خودتان؟ یکتانیک می‌گوید: «گله‌های دلفین گورزیشت و بینی بطری هیچ زمانی برای استراحت و شکار راحت ندارند چون در تمام طول روز درانی از قایق‌ها در حال دنبال کردن آنها هستند. این دلفین‌ها به‌صورت گروهی ماهیگیری می‌کنند و آن جست و خیزها نه برای شیطنت بلکه در واقع تکنیک و اکولوژی شکار آنهاست که می‌خواهند به باقی گروه خانوادگی خود که در دریا پخش شده‌اند پیام بدهند که برای شکار به‌سمت آنها بروند. باید یک برنامه‌ای باشد که در چند ساعت از روز هیچ قایقی به آنها نزدیک

گله‌های دلفین گورزیشت و بینی بطری هیچ زمانی برای استراحت و شکار راحت ندارند چون در تمام طول روز گردانی از قایق‌ها در حال دنبال کردن آنها هستند. این دلفین‌ها به‌صورت گروهی ماهیگیری می‌کنند و آن جست و خیزها نه برای شیطنت بلکه در واقع تکنیک و اکولوژی شکار آنهاست که می‌خواهند به باقی گروه خانوادگی خود که در دریا پخش شده‌اند پیام بدهند که برای شکار به سمت آنها بروند

شود. جمعیت این دلفین‌ها با همین کارا هر سال در حال کمتر شدن است. ۲۰ سال پیش گله ۱۴۰ تایی دلفین وجود داشت اما حالا به سختی می‌توانید ۵۰ تا از آنها را ببینید. آن طور که یکتانیک می‌گوید یکی از معضلات دیگری که دریای جنوب با آن دست و پنجه نرم می‌کند تأمین غذای دریایی برای مسافرانی است که تا جنوب نیامده‌اند تا جوجه کباب بزنند و به بشقاب خرچنگ و میگو و ماهی فکری می‌کنند. این دریا عملاً تخلیه شده است، این دریا دیگر توان ندارد برای این حجم از گردشگر تأمین غذا بکند و این مصداق این جمله است که «گردشگری بی‌ضابطه می‌تواند اهرمی ویرانگر باشد.» اگر قرار است فرزندان ما هم از زیبایی جنوب کشور لذت ببرند، بد نیست این آسیب‌ها را جدی بگیریم. گردشگری مسئولانه تنها جمع‌آوری زباله و پسماند نیست.

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳×۳ یکبار دیده شود

۳۸۴۷

Table with 9 columns and 9 rows for a Sudoku puzzle. Headers: متوسط (Average), ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۸, ۹.

Table with 9 columns and 9 rows for a Sudoku puzzle. Headers: خیلی سخت (Very Hard), ۱, ۲, ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۸, ۹.

جدول با دو شرح

جدول روزنامه ایران دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

- ۱- تنقلات - نامعلوم و یادروها
۲- نام پسرانه - مرغ سخنگو - رایزن
۳- جنگل مناطق سردسیر - کراحت - جلسه مشورتی
۴- کمک - دشمن سخت - اداد آوردن با تغییر چهره - ضمیر اشاره برای نزدیک
۵- کلاه فرنگی - از ادوات ورزش - یاخته
۶- رهبر حزب نازی - اثر «بیدل» شاعر پارسی سرای سبک
۷- دودکش - ساکت شده - حنجره
۸- چهره - ایست انگلیسی - برادرمانی
۹- مانند - زدن نبض و قلب - علاقه همراه با اعتقاد
۱۰- گیاهی خاردار و وسیله حمل نوزاد - کشور شاخص اروپایی
۱۱- فساد کننده - فیلمی به کارگردانی «دارپوش غذایی» - بویدید
۱۲- ماهی عرب - واحد سنجش شدت برق - ایزدایزدان - کچل
۱۳- افسانه سر - ورزش تسلط بر امواج ذهن - هدیه
۱۴- گلایی - فدراسیون فوتبال اروپا - از شعری شیرازی سده دهم
۱۵- شیبوری که صبحگاه برای برخاستن سربازان می‌نوازند - سریال در حال پخش شبکه سوم

۷۸۱۶

- ۴- شرکت خودروی کره - پول خودمان - نغمه و غنا - وظیفه داس
۵- اندازه - از وسایل گرمایی - بند تنیان
۶- عضو صورت - رزه جنگی - گذرگاه شهری
۷- شله - استاندار ایران قدیم - ناچار
۸- مرض قند - کلمه تنبیه - جایزه ای در سینما
۹- حیوانی اهلی - زیردستی - یک و دو
۱۰- قهوه‌ای روشن - محور - دمی حومه ببرجند
۱۱- عدد تنها - کلام احتمال - در این مکان
۱۲- فریم عینک - فرد - بزرگترین قاره - نوع
۱۳- از جوایز ادبی - استخوان سرزانو - ستاره
۱۴- قلعه و برج - سریع‌ترین پستاندار زمین - روش خاص تهیه چیزی
۱۵- گلر کروات «پرسپولیس» که خبرهایی مبنی بر جدایی او از جمع سرخپوشان به گوش می‌رسد - معشوقه «بیزن»

Sudoku grid for 'جدول با دو شرح' with numbers 1-15 in the top row.

جدول سودوکو شماره ۷۸۱۵

Sudoku grid for 'جدول سودوکو شماره ۷۸۱۵' with numbers 1-15 in the top row.

جدول ویژه شماره ۷۸۱۵

Sudoku grid for 'جدول ویژه شماره ۷۸۱۵' with numbers 1-15 in the top row.